

Pop up

PÄKÄN VINKIT PIENILLE JA SUURILLE 1/20

KESÄEXTRA

pyhäkoulut

PIIRROS MATTI PIKKUJÄMSÄ

Päkän vinkit pienille ja suurille -liitteessä 1/20 kerrottiin, että saat nämä kesän vinkit ja pop up -pyhäkoulun toteutukset verkossa. Liite ilmestyi 8.1. Pieni on Suurin -lehden mukana.

POP UP -SUUNNITELMAT

Kesä-heinäkuu 2020 – leikki

Pop up -pyhäkoulussa on tarjolla monta sorttia

”Pop up” voi olla kiva tapa toteuttaa pyhäkoulu ulkona kesällä, mutta pop up -periaatteilla voi toimia muulloinkin. Pop up vie pyhäkoulun lasten luo. Hyvä paikka on lapsille turvallinen ja kiinnostava. Pop uppeja on järjestetty leikkikentillä, kesäjuhlien yhteydessä ja uimarannoilla. Paikan käyttöön pitää tietysti olla asianmukainen lupa, ja turvallisuusasiat on käytävä läpi vastuuhenkilön kanssa.

Pop up -pyhäkoulun perusjuttuja ovat:

- Päkä-ilmeellä mainostaminen Instagramissa, kauppojen sivuilla ja siellä, mistä lapsiperheet parhaiten tiedon löytävät
- raikas ja kutsuva vastaanotto. Esille laitetaan Päkä-beachflag tai muu banderolli, joka kerää ohikulkijoiden huomiota
- avoin kutsu eli mukaan voi liittyä kuka tahansa paikalle sattunut
- sisällön toteutus on toiminnallinen ja lapset saavat valita useista vaihtoehdoista
- pyhäkoulun kokonaisuus on kuin täydellinen ateria, jossa on
- alkupalat eli tutustuminen
- pääruoka eli kertomus, joka toteutetaan monin aistein
- jälkiruoka eli kokoava hiljentyminen.

Suomen Pyhäkoulun Ystävät ry tukee pop up -pyhäkoulutoimintaa. Löydät lisää tietoa Pyhakoulunystavat.fi-sivustolta.

Kesän 2020 teemana on matkalla oleminen ja kohtaaminen

Moni perhe matkailee kesällä ja vielä useammat ainakin haaveilevat virkistävästä vaihtelusta mukavassa ympäristössä. Matkalle lähteminen on myös vanha hengellisen kasvun vertauskuva. Uskosta puhutaan uuden suunnan etsimisenä ja löytämisenä. Ihmiset ovat koko tuntemamme historian ajan tehneet pyhiinvaelluksia hengellisesti merkittävänä pidettyihin paikkoihin. Jo kirkkoon tai pyhäkouluun lähteminen on pieni pyhiinvaellus.

Kesän pop up -pyhäkoulujen aiheet on valittu kertomuksista, joissa ollaan matkalla ja joissa tapahtuu merkittäviä kohtauksia: Jeesus kohtaa Sakkeuksen Jerikossa; hän kulkee oppilaidensa kanssa Emmauksen tiellä. Tulkoon tie sinua vastaan -virsi kertoo jäähyväisten haikkeudesta hyvän kohtaamisen jälkeen ja jälleennäkemisen odottamisesta.

Aiheita käsitellään liikunnan, musiikin, rakentelun keinoin. Kullekin pyhäkoululle kootaan oma säkki, josta kaikki tarpeellinen pyhäkoulun pitämiseen on helppo ottaa esiin ulkonakin. Säkkit myös mahdollistavat lasten osallisuuden suunnitteluun. Lapset saavat itse valita, pidetäänkö nyt liikunta-, rakentelu- vai musapyhis!

Kuvispyhis, kohtaaminen Emmauksen tiellä

Tavoite: Pohditaan Jeesuksen kohtaamista ehtoollisessa.

Luuk. 24:13–35

Luukkaan evankeliumin kirjoittaja on luonut kertomuksen, jonka taustalla saattaa olla useiden Jeesuksen seuraajien kertomuksia siitä, miten he olivat oppineet tuntemaan Jeesuksen uudella tavalla hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa jälkeen. Kertomuksen oppilaat eivät kuulu kahdentoista lähimmän joukkoon. Klopas-nimi mainitaan aiemmin, kun puhutaan Klopan vaimosta, joka oli paikalla Jeesuksen ristiinnaulitsemisessa. Jotkut ovat siitä päätelleetkin, että nämä kaksi oppilasta tiellä voisivat olla Klopas ja hänen vaimonsa. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että Luukas on pyrkinyt johonkin muuhun kuin tarkkaan historiallisen tapahtuman kuvaukseen. Eihän sellaista Emmaus-nimistä kylää, josta Luukas puhuu, tutkimusten mukaan ole historiallisesti ollut olemassa. Vaikuttaa siltä, että oikeastaan tässä on kuvattu kahden ihmisen matka ehtoolliselle. Miksi?

Jeesus liittyy näiden kahden kulkijan seuraan jo tiellä, mutta he eivät tunnista häntä. Vaikka Jeesus selittää kirjoituksia, asia ei heille kirkastu. Vasta, kun Jeesus jakaa heidän kanssaan leivän ja viinin, he tajuavat, kenen kanssa ovat olleet tekemisissä. Sitten Jeesus onkin jo poissa. Mitä heille jää? Yhdessä jaettu ateria ja sen tuoma kylläisyys. Lapset olettavat ymmärrettävästi, että Jumala ja Jeesus, joista aikuiset puhuvat, on tavattavissa kirkossa. Ja he ovat oikeassa. On vaan hoksattava ihmetellä ehtoollista ja pidettävä ehtoollispöytä avoinna myös lapsille.

Tarvikkeet: säkki, johon tarvikkeet kootaan – vesivärit ja pensselit, valkoisia vahaliituja, vesipullo ja kuppeja, papereita. Ohjaajan kertomusta varten valmistelema kuva.

Alkupala eli tutustuminen

Anna jokaiselle puhdas vesiväripensseli. Jokainen saa sanoa vuorollaan oman nimensä ja jonkun asian, minkä näkee tyyliin: “Hei, olen Johanna ja näen männyn”. Toiset vastaavat “Hei Johanna” ja kääntyvät katsomaan mäntyä ja piirtävät kuvitteellisesti ilmaan pensselillä sen ääriviivat.

Pääruoka eli kertomus

Ohjaaja ottaa esille paperin, jolle on etukäteen vahaliidulla piirtänyt tien ja sen alkuun kaksi oppilasta ja Jeesuksen ja tien loppuun pöydän, jonka ääressä nämä kolme istuvat syömässä leipää ja viiniä. Kuvaan kannattaa lisätä maisemaa, kuten kukkia, palmuja, aurinko jne. Paperi leikataan niin moneen palaan kuin on osallistujia. Jokainen saa kupin ja siihen vettä. Pyydä, että lapset valitsevat värin, jota haluavat sekoittaa veteen. Sitten laveerataan värillä koko oma pala. Esiin tulee kuvioita. Laitetaan värikkäät palat alustan päälle kuivumaan. Sillä aikaa voidaan pestä pensseli ja kupit.

Ohjaaja kertoo, että paloista muodostuu kuva tämän päivän kertomuksesta. Pyydä lapsia järjestämään palat yhdeksi kuvaksi ja kerro Luuk. 24:13–35. Ihmetelkää yhdessä. Oletko koskaan itse ollut tilanteessa, ettei heti ole tunnistanut tuttua ihmistä? Mistä voi johtua, ettei tunnista? Miksiköhän Jeesusta ei tunnistettu? Miltä oppilaista mahtoi tuntua, kun he ymmärsivät, kenen kanssa olivat kulkeneet? Oletko sinä tavannut Jeesuksen? Isompien lasten kanssa voitte jutella myös siitä, että Jeesus on tavattavissa ehtoollisella ja hän on mukana myös siellä, missä hänestä puhutaan tai kun ihmiset toimivat hänen opetustensa mukaan.

Jos mahdollista, kiinnittäkää palat sinitarralla seinään alttaritauluksi.

Jälkiruoka eli teeman purku

Käydään piiriin ja katsotaan vuorotellen jokaista lasta. Mistä hänet tunnistaa omaksi itsekseen? Katsotaan vielä syntynyttä alttaritaulua ja mietitään, mistä voimme tunnistaa Jeesuksen olevan paikalla. Luetaan tai lauletaan virsi 104, Pilvimuurista valo välähtää.

Liikuntapyhis Sakkeuksen seurassa

Tavoite: Pohditaan Jeesuksen kohtaamista silloin, kun tuntee itsensä pieneksi ja yksinäiseksi. Harjoitellaan anteeksipyytämistä ja -antamista.

Luuk. 19:1–10

Luukkaan evankeliumin kirjoittajan lempihahmoja ovat syntiset. Tänään tutustutaan hänen kertomukseensa jerikolaisesta Sakkeuksesta. Jerikossa oli mukava sää ja puut herkkuja pullollaan. Luukas kertoo, että Sakkeus kiipesi viikunapuuhun. Samanlaisesta puusta 1. Mooseksen kirjan mukaan Aatami ja Eeva taittelivat lehviä peitokseen, kun hoksasivat

alastomuutensa rikottuaan Jumalan käskyä. Syntisyys kalskahti lisäksi sekä publikaanin ammatista että Sakkeuksen pienestä koosta. Pieni mies – pieni sielu, ajateltiin tuolloin yleisesti. Publikaanit leimattiin varkaiksi ja valehtelijoiksi.

Jeesuksen kohtaamisesta alkoi Sakkeuksen elämässä täyskäännös. Jeesus huomasi syntisen puussa, ei ajanut häntä pois luotaan, vaan meni hänen kotiinsa ja loi rakkaudellaan Sakkeuksen elämälle uuden perustan. Rikkaus ei ollut enää tarpeen, vaan oikeudenmukaisuus ja ystävällisyys. Nämä teemat ovat kaikenikäisille tuttuja kotoa, päiväkodista, koulusta, töistä – mistä vain, missä elämme yhteistä elämää.

Tarvikkeet: Säkki, johon tarvikkeet kootaan, esim. kuramatosta leikatut muodot: neliöitä, ympyröitä ja kolmioita. Niitä saa olla runsaasti. Nämä pienet matot pysyvät paikallaan ja on helppo putsata. Kirkkaan värisiä voimistelunauhoja tai kirkkaan värisiä huiveja, alttarivälineet.

Alkupala – tutustuminen

Ensin tutustutaan. Jokainen kertoo vuorollaan nimensä ja tekee jonkun liikkeen. Esim.: ”Olen Elina ja osaan hyppiä yhdellä jalalla”. Silloin toiset vastaavat: ”Hei Elina” ja hyppivät samalla lailla yhdellä jalalla. Jos paikalla on perheitä, voi perhe keksiä yhteisen liikkeen.

Pääruoka – kerronta

Tämä kertomus toteutetaan vähän kuin ”seuraa johtajaa”-leikinä. Ohjaaja toimii kertojana ja ”johtajana”.

1. Laita paljon neliöitä erilaisin välimatkoin toisistaan.

Kerro: Jeesus oli tulossa tietä pitkin Jeriko nimiseen kaupunkiin. Tie mutkitteli ja kaarteli.

Lähde hyppimään maton palalta toiselle. Kulkeminen oli välillä kevyttä ja välillä raskasta. Toiset seuraavat perässä. Voitte tehdä useamman kierroksen.

2. Laita kolmioita, neliöitä ja ympyröitä rykelmäksi vähän kauemmas tiestä.

Kerro: Kun Jeesus tuli kaupunkiin, kaikki halusivat nähdä hänet ja tungeksivat hänen ympärillään.

Menkää kuviorykelmän luo ja nimetkää muodot. Mahtuuko koko porukka niin, että ainakin yksi jalka on ympyrässä? Mahtuvatko kaikki seisomaan tukevasti neliöihin? Mahtuvatko kaikkien kädet ympyröiden sisäpuolelle? Kulkekaa ruuhkan halki vain kolmioihin astuen jne. Näin syntyy tungos, kuten tapahtui Jeesuksen saapuessa Jerikossa.

3. Laita yksi ympyrää selvästi kauemmas ruuhkasta. Mene nyt seisomaan itse sen päälle.

Kerro: Kaupungissa asui myös Sakkeus-niminen mies. Hän oli tullimies ja keräsi kaikilta kaupunkiin tavaroita tuovilta maksuksi rahaa. Hän ei kuitenkaan ollut rehellinen, vaan otti ihmisiltä liikaa maksua ja piti rahat sitten itsellään. Ihmiset eivät siksi pitäneet hänestä. Sakkeus huomasi, että ihmiset tungeksivat. Hän tajusi, että Jeesus oli tullut kaupunkiin. Tämän Sakkeus halusi nähdä! Hän oli lyhyt ja hän kurotteli ja kurotteli, jotta näkisi. Venyttele oikein ylös käsillä. Jokainen voi vuorollaan tulla paikallasi ympyrään venyttelemään ja kurottelamaan kuin Sakkeus. Tai tehdä omalla paikallaan.

4. Sakkeus ei kuitenkaan nähnyt riittävästi ja hän keksi keinoin. Hän näki kauempana korkean puun ja päätti kiivetä siihen.

Jos lähellä on puu tai joku muu rakenne, johon voi kiivetä, käytä sitä apuna. Jos ei, ottakaa kaikki neliöt ja ympyrät ja rakentakaa niistä puun muotoinen rakennelma. Sitten ”kiivetkää” siihen ryömien koko puun halki juuresta latvaan.

5. Sitten tapahtui jotain ihmeellistä. Jeesus tulikin juuri sen puun luokse, mihin Sakkeus oli kiivennyt.

Ota yksi ympyrä, jolla seisot ja sanot: ”Tule alas Sakkeus, sillä haluan tulla kotiisi vieraaksi.” Jokainen saa tulla nyt vuorollaan tilallesi sanomaan, kuten Jeesus: ”Tule alas, Sakkeus!”

6. Sakkeus oli ihmeissään. Hän oli iloinen. Hän laskeutui alas.

Ryömikää läpi puurakennelman nyt latvasta juureen, jos teitte sellaisen.

7. Ihmiset olivat vihaisia. Heidän mielestään Sakkeus ei ollut hyvä, eivätkä pitäneet siitä, että Jeesus meni juuri hänen luokseen. Ajatella, Jeesus halusikin juuri hänen luokseen!

Kerätkää kaikki matonpalat ja rakentakaa niistä Sakkeuksen talo. Laittakaa muodot niin, että kaikki mahtuvat istumaan sisälle taloon.

9. Jeesus ja Sakkeus juttelivat: "Puolet kaikesta, mitä omistan, annan köyhille. Jos olen ottanut liikaa joltakulta, annan nelinkertaisesti takaisin." "Tänään on pelastus tullut tähän taloon", sanoi Jeesus.

10. Istukaa rauhassa Sakkeuksen talossa. Pohtikaa, mikä kohta kertomuksessa oli mukavin. Mikä kohta oli tärkein, kenenkin mielestä? Kun on tehnyt väärin, mitä sitten pitää tehdä? Miltä tuntuu, kun saa anteeksi?

Jälkiruoka – työskentelyn purku ja hiljentyminen

Tarvikkeet: kirkkaan värisiä voimistelunauhoja tai kirkkaan värisiä huiveja, alttarivälineet

Sakkeuksen elämä sai uuden suunnan. Millainen olo hänellä nyt oli? Varmaan iloinen ja huoleton

Jaa kaikille voimistelunauhat / huivit

Miten voimistelunauhan tai huivin kanssa loikitaan iloisesti? Voiko niitä heitellä ja yrittää napata kopin? Voiko niillä hellästi sipaista kaveria? Voiko piirtää isoa ympyrää kuin aurinko? Mitä riemukasta keksitte lisää?

Kun on aika rauhoittua, laittakaa kaikki voimistelunauhat/huivit takaisin säkkiin.

Rakentakaa yhdessä alttari.

Voit aloittaa rukouksen tähän tapaan: "Kiitos siitä, että vaikka joskus teemme väärin, niin kuin Sakkeus, meillä on mahdollisuus pyytää anteeksi ja antaa anteeksi. Kiitos siitä, että Jeesus olet kanssamme, aivan kuin Sakkeuksen kanssa. Kiitos siitä, että olemme saaneet viettää tämän pyhäkouluhetken yhdessä."

Mistä sinä haluaisit kiittää? Kaikki saavat sanoa kiitosaiheensa. Lopuksi sanomme yhdessä: "Aamen!"

Musapyhis – Tulkoon tie sinua vastaan

Virsi 979 – Tulkoon tie sinua vastaan – on virsikirjan viimeinen virsi. Se otettiin mukaan virsikirjan lisävihkoon vuonna 2016. Virsikirjan lisävihkossa on paljon ennestään tuttuja lauluja (kuten Suojelusenkeli/Maan korvessa), mutta täysin uudetkin laulut ovat löytäneet seurakuntalaiset. Virsi 979 on otettu lämpimästi vastaan ja siitä on tullut suosittu laulu esim. messun loppuun tai vietettäessä läksiäisiä. Onhan siinä sanat, jotka toivovat toiselle kaikkea hyvää, toivoa jälleennäkemisestä ja Jumalan siunausta. Virsikirjassa tämä laulu löytyy kolmella kielellä: suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kesällä pyhäkouluihin voi kulkeutua myös muita kuin suomenkielisiä kesävieraita. Koululaiset lukevat jo mahdollisesti toista kieltä, joten heidän kanssaan kannattaa työskennellä myös englannin ja ruotsin kielen säkeistöillä.

Virsi 979 on alunperin irlantilainen rukous. Yksi lähde tulkitsi rukouksen niin, että "Tulkoon tie sinua vastaan" tarkoittaa elämässä menestymistä tai matkalle lähtiessä hyvän matkan toivotusta. "Olkoon tuuli aina myötäinen" tarkoittaa Pyhän Hengen läsnäoloa ja "päivä poskillesi paistakoon, sade pelloillesi virratkoon" Jumalan armoa ja rakkautta meitä kohtaan. Ilman aurinkoa ja sadetta emme saa kasvamaan yhtään mitään. Aurinko ja sade on perusedellytys hyvälle sadolle.

Virren ympärille viritetty aineisto on saanut työntöapua Seurakuntaopiston tekemästä "Virsi soi! -virikeaineisto virsikirjan lisävihkon virsiin", joka on ladattavissa pdf-tiedostona ilmaiseksi.

Tavoitteena on tutkia ja miettiä virren sanomaa siunauksena ja hyvän toivomisenä toiselle.

Tarvikkeet: Säkki, johon tavarat kootaan. Virsikirjat, soittimia esim. esim. cabasa, chimes ja sadeputki, pahviympyröitä, lankaa ja värikyiniä.

Alkupala – piiritanssi, Virsi soi -virikeaineistosta

Muodostetaan piiri, kädet käsissä.

Tulkoon tie sinua vastaan, olkoon

Tahdit 1 – 2: otetaan kahdeksan askelta piirissä vastapäivään

tuuli aina myötäinen, päivä

Tahdit 3 – 4: vaihdetaan suuntaa ja otetaan kahdeksan askelta piirissä myötäpäivään

poskillesi paistakoon, sade

Tahdit 5 – 6: irrotetaan kädet samalla, kun käännetään kasvot kohti piirin keskustaa. Nostetaan kädet, kämmenpuoli ylöspäin, hitaasti kohti taivasta.

pelloillesi virratkoon, ja

Tahdit 7 – 8: käännetään kämmenet alaspäin samalla, kun lasketaan kädet hitaasti alas sormia "sadepisaroina" liikuttaen.

kunnes kohdataan, elämäsi jääköön

Tahdit 9 – 10: otetaan vieressä olevaa käsistä kiinni samalla, kun kuljetaan 10:llä lyhyellä askeleella piirin keskustaan päin käsiin Jumalan.

Tahdit 11 – 12: kohotetaan kasvot ja nostetaan kädet kohti taivasta edelleen kädet käsissä.

Pääruoka – äänimaisemaa ja tunnelmia

Tehkää virrestä äänimaisema. Miettikää, miten soittimilla tai muuten tehdään tie, tuuli, aurinko ja sade. Äänimaailman voi tuottaa myös omasta suusta ja kehorytmein. Yhden äänen ja lauseen parissa kannattaa viivähtää hetken. Silmät voi sulkea ja keskittyä ääneen. Voitte myös kuunnella ympäristön ääniä, joista virressä lauletaan. Kuulenko tuulen? Voiko aurinkoa kuulla vai vain tuntea?

Äänimaisemasta voi siirtyä vielä miettimään, että miltä mikäkin tuntuu? Mitä voi nähdä ja mitä voi tuntaa? Miltä siltä tuntuu? Miltä nipistys tuntuu? Miltä suukko tuntuu? Miltä raapaisu tuntuu?

Piirtäkää toistenne selkään virren sanat:

Tulkoon tie sinua vastaan – mutkitteleva tie yhdellä sormella

olkoon tuuli aina myötäinen – sivellään koko kämmenellä

päivä poskillesi paistakoon – painetaan hellästi koko kämmenellä, voi vähän pyöritellä

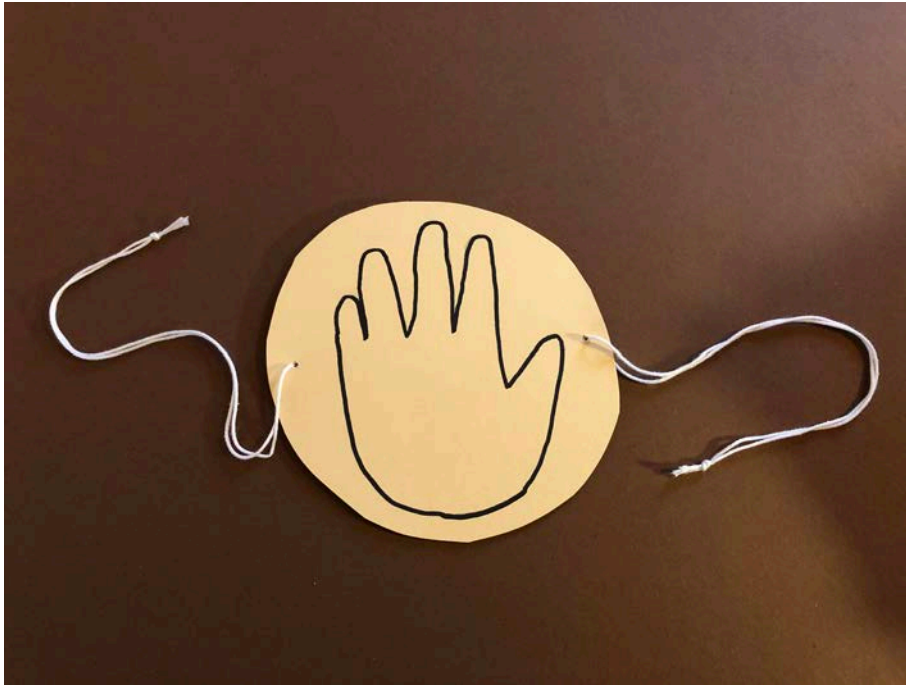
sade pelloillesi virratkoon – tehdään sormenpäillä pisaroita

ja kunnes kohdataan – laitetaan kädet olkapäille

elämäsi jääköön käsiin – keinutetaan kädet olkapäillä, hellästi

Jumalan – liu'utetaan kädet käsivarsia pitkin

Jälkiruoka – siunaus

Anna osallistujille pyöreät pahvin palat, joista toiseen piirretään sydän ja toiseen oman käden kuva. Ympyröihin kiinnitetään langat, joiden avulla ympyrät voi kiinnittää vasempaan käteen. Kun oikein nopeasti kääntää kättä puolelta toiselle tulee hauska sydänvilkutus.

Laittamalla sydän ja käsipyörylät vastakkain syntyy hauska hyrrä, kun pyörittää naruista nopeasti ja vetää lopuksi nopeasti narut kireälle. Tästä on tulossa video Lastenkirkko.fi Pyhäkoulu-ohjelmapaikalle.

Oikealla kädellä tehdään ristinmerkkiä.

Jumala on luvannut varjella meitä jokaisella matkalla. Missä olemmekin, Jumala on aina kanssamme. Me voimme ristinmerkillä siunata itsemme ja toisemme, kun lähdemme matkaan. Opetellaan tekemään yhdessä ristinmerkki:

Isä, – kosketa otsaa

Poika – kosketa rintaa keskelle

ja Pyhä Henki – kosketa molempia olkapäitä.

Tee uudelleen ja sano: Näin siunaamme ajatukset, tunteet ja käten teot.

Katekismuksesta:

Elämme joka päivä Jumalan siunauksen varassa. Hänen hyvyytensä ja armonsa ympäröi meidät. Herra varjelee elämämme, vaikka emme hänen rakkautensa teitä aina tunnekaan. Hän antaa meille sisäisen rauhan, joka kantaa elämän rikkinäisyydenkin keskellä. Jumalan siunauksen turvissa voimme kerran myös kuolla.

Kun siunaamme toisiamme tai pyydämme siunausta itsellemme, voimme luottaa siihen, että kolmiyhteinen Jumala kääntyy meidän puoleemme ja on meidän kanssamme.

Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille ja olkoon
teille armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa
teidän puoleenne ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.
Aamen.